

סיפורתי לאריק שכרגע חיסלתי מוצב שלם

אל"ם (מיל') פנחס (אלוש) נוי
קיבל את עיטור הגבורה על
שהסתער לבדו על מוצב והרג
תשעה חיילים ירדנים

פנחס (אלוש) נוי, בן הכשרה של תנועת הצופים, התגייס לנח"ל ורצה להיות קרבי. לא רק לוחם – אלא גם מפקד. אחרי שזכה לצל"ש על גבורתו בפעולת קלקיליה ב-56', החליט נוי להמשיך ולתת את המקסימום – תמיד מלפנים, תמיד להוביל, תמיד להיות בראש. "הייתי הראשון שהקים את גרוד הנח"ל המוצנח, הראשון שביצע פעולה מוסקת, הראשון שהגוף את דגל ישראל על קוניטרה במלחמת ששת הימים, הראשון שפרץ למעוז בורפשט במלחמת יום הכיפורים והראשון שעלה על הר החרמון", הוא מספר. "הקפדתי כל הזמן לשמש דוגמה אישית לחיילים שלי. גם כשהייתי מ"מ צעיר וגם כשהייתי סגן מפקד אוגדה".

איך הכל התחיל

"החל משנת 1955 התחילו חוליות של הפראיון לפעול בתחום מדינת ישראל. ערבים מירדן, מצרים וסוריה הטרידו את תושבי המדינה בחריירות מזדמנות, בהן היו מניחים מוקשים, וורקים רימונים, תוקפים את

מי האיש

סגן פנחס (אלוש) נוי

קיבל את: עיטור הגבורה
מתי: 16 אוקטובר 1956
תפקיד בעת האירוע: סמ"פ ומפקד על מחלקת חיפוי בקרב קלקיליה
עיסוק ביום: גמלאי, מורה להיסטוריה צבאית ב"אורט"

יישובי העולים, גונבים, פוגעים ורוצחים. התשובה הישראלית לחריירות האלו הייתה פעולות התגמול, שמטרתן הייתה להרתיע את מדינות ערב. ב-1956, שבועיים לאחר מבצע חוסאן, קיבל הגרוד שלי, גרוד 88, שהיה להוט להוכיח את עצמו, הזדמנות לשמש כחור החנית ולבצע משימה ככוח העיקרי. קיבלנו את פעולת קלקיליה – פיצוץ המשטרה המקומית כתגובה לרצח של שני פועלים תימנים שעסקו בקטף בפרסם ליד אבן יהודה. "בתוריד, לפני היציאה, אמר לי מג"ד 890 דאז, מוטה גור: 'אלוש, אתה מוביל'. הייתי ידוע בתור אחד הסיירים הטובים, אבל הרגליים התחילו לשקשק לי מהרגשות. לקראת החשיכה של ה-16 באוקטובר יצאנו לכיוון המשטרה, כשאני ראשון בין החיילים ככוח אבטחה וכל הגרוד הולך מאחוריי. הייתי צריך לזהות מארב או היתקלות ולוודא שנהיה מוכנים, וכן למצוא את חדר היומנאי במכנה, שממנו היינו צריכים להיכנס ולבצע את הפיצוץ.

"ניווטתי עד 200 מטר מבניין המשטרה, ואז עצרתי את הגרוד והדרכתי את מוטה אל חדר היומנאי. משם היה עלינו להתפצל וללכת לכיוון הצריחים, ששלטו על הכניסה לחדר, ולנטרל אותם כדי לאפשר לגרוד מעבר חופשי. לקחתי את כוח החיפוי שלי באגוף לכיוון הצריח המערבי, כשפתאום יצא ערבי חמוש מאחת המשאבות. אחד החיילים ירה בו, ולפני שהספקנו אפילו להסתובב, פתחו עלינו באש תופת מכל הכיוונים. "הסתבר לי שבתצלום האוויר שניתן לנו לפני האירוע לא זיהינו מוצב כיתתי שהיה משמאלנו, שממנו נפתח הירי. 18 החיילים שהיו מאחורי לא הצליחו לחצות את הכביש בגלל האש הכבדה, וכל מי שניסה לעבור – חטף כדור. בתוך הכוח נפלה פצצת נ"ט והיו כבר פצועים והרוגים. רק אני ועוד שני חיילים, רב"ט קליין בן-ציון וטוראי חיים בן-רצון, הצלחנו איכשהו לעבור את הכביש לכיוון המשטרה והמוצב".

כך ניצלנו

"נשכבנו על הקרקע, וצעקתי למיליק בוירסקי, אחד המ"מים, שיעסיק את הצריח ויחפה על הגרוד, בעוד שאנחנו נוכל להתקדם. בינתיים איתרנו את כיתת הירדנים, שהייתה במוצב במרחק של זריקת רימון – כ-50 מטרים בלבד. איתרתי מאיפה יורים ואמרתי לשני החיילים שהיו אתי: 'מוכנים להסתער'. כנצי היה מימיני ורצון משמאלי, ואיך שאנחנו קמים להסתער, תוך כדי התחלה של ריצה, אני רואה שזה מימין נופל וזה משמאל נופל. שניהם נהרגו במקום, ורק בזמן התנועה קלטתי פתאום שנשאאתי יחיד, לבד, מטרים ספורים לפני המוצב. וחלתי לאחור ולקחתי מהם כמה רימונים, כדי שאהיה מה שיותר בטוח.

"הייתי היחיד באזור, וחשבתי לעצמי: 'מה, אני אחזור? הרי כבר הצלחתי לעבור את הכביש'. הייתי צריך להחליט במקום מה אני עושה – האם להסתלק ולסגת לאחור? האם להמשיך? החלטתי שאני עולה למעלה וממשיך – יהיה מה שיהיה – בלי פחד. תחושת האחריות הייתה כל-כך חזקה, ששיקול הדעת וחישוב

הסיכונים בכלל לא פעלו אצלי. התחלתי להתקדם אל הכיתה, ורקתי רימון אחד – אבל לא שמעתי דבר. ורקתי רימון שני ושמעתי פיצוץ חלוש. "רצתי למעלה ונפלתי לתוך תעלת קשר, ישר על שלושה לגיונרים ירדנים הרוגים, שכנראה נפגעו מהרימון השני שזרקתי. התעלה הייתה בנויה בויגוג, אז קמתי ופניתי שמאלה בפניה הראשונה. עמדו שם שלושה חיילים ירדנים שירו לעבר הכוח שלי, ולא שמו לב שהסתננתי פנימה, משום שנכנסתי מהצד. קטלתי גם את השלושה האלה עם העוזי ופניתי שוב – הפעם ימינה. גם שם עמדו שני לגיונרים וירו לכיוון הגרוד, שוב לא מבחינים כי הגעתי מאחור, ממש כמו בטיהור תעלות קלאסי שלומדים באימונים. הרגתי גם אותם.

"בפנייה הנוספת נתקלתי פתאום בלגיונר ענק. הוא עמד מולי כשבירדו פיאט, נשק ג'ש ישר. רציתי לירות בו, אבל אז קלטתי שנגמרה לי המחסנית. הוא התנפל עליי והכה אותי, ותוך כדי התאבקות בתעלה ברוחב של 90 סנטימטר בלבד, ניסיתי להגיע אל המחסנית השנייה ולדרוך מחדש את הנשק. הירדני נשך אותי בצוואר, אבל איכשהו הצלחתי לטעון את העוזי. יריתי בו בצוואר כחצי מחסנית והוא נפל. "התגברתי על העסק הזה ופתאום הבחנתי בחייל שבורח משם. יריתי לכיוונו מעט, אבל כבר לא היה לי כוח פיזי לדרוך אחריו והוא נעלם מטווח הראייה

פנחס (אלוש) נוי. "לא ידעתי מה זה פחד, עוד מילדות"

שלי. שאלתי את מיליק בצעקה אם הכל בסדר. הוא צעק בחזרה שלא, שיש הרבה מאוד פצועים וניסים החובש מטפל בהם.

"ירדתי למטה מהמוצב הכיתתי, וראיתי שלפניו עומד מח"ט הצנחנים דאז, אריק שרון, עם זחל"ם. הוא שאל אותי מה אני עושה פה וסיפרתי לו את הסיפור – שכרגע חיסלתי מוצב שלם עם תשעה אנשים. הוא אמר שלא יכול להיות, שהוא לא מאמין שעשיתי את זה לבד, ושלח את גרעון מחניימי, קצין

נוי עם נשיא אוגדה, אידי אמין, בשנות השישים. "הרגליים התחילו לשקשק לי מהתרגשות"

הרגשתי שביצעתי את המשימה מבלי לאכזב את עצמי ואת הגרוד, ושאנחנו עמרנו בציפיות ומעל ומעבר.

"המשטרה הועפה באוויר בצורה חלקה לחלוטין, וזה נתן לגרוד שלנו ביטחון מוחלט, שעוד לנו במבצע קרש שהתחיל פחות משבועיים לאחר מכן. בעקבות פעולת קלקיליה הוחלט לא לבצע יותר פעולות תגמול, בגלל המחיר היקר ששילמנו לבסוף – 18 הרוגים ו-36 פצועים, מהגרוד שלי ומסיירת

הצנחנים שהסתבכה במקום.

"למרות שקשה לי להגיד זאת, אני מעריך שהייתי מצפה מכל חייל אחר שלי לפעול כמוני. אולי במקומי הוא היה זוחל לאחור וקורא לעזרה – שזו הפעולה ההגיונית כביכול, אבל לי זה לא התאים. הלכתי קדימה כדי שהפצועים מאחור יוכלו לקבל עזרה ולא יהיו תחת אש. במעשה הזה אפשרתי את הטיפול בהם וגם את כיבוש המשטרה. אולי אם לא הייתי מחסל את הכיתה שירתה על כוחותינו – יתר הגרוד לא היה מצליח להיכנס לחדר היומנאי ולבצע את המשימה. קשה למדוד את זה. האם בגלל הפעולה שלי הגרוד הצליח? אולי, אבל לי רק ברור שהמחלקה שלי נשארה בחיים בזכות המעשה הזה. "המשכתי להתקדם בסולם הדרגות, ובין היתר הייתי קצין בצבא הבריטי במזרח אפריקה במשך כשנתיים, מפקד גרוד 13 של גולני בזמן מלחמת ששת הימים, סגן מפקד חטיבת הגולן, מפקד החטיבה המרחבית הצפונית בסיני במלחמת יום הכיפורים וסגן מפקד אוגדה במילואים במלחמת של"ג. השתחררתי משירות הקבע בדרגת אל"ם, והיום אני מרצה ביחידות צה"ל ובבתי-ספר".

כך השתניתי

"הייתי אז קצין צעיר, סגן בן 21 בלבד, שהפעולה הזו הייתה חווית הלחימה העיקרית שלו. אני לא ידעתי מה זה פחד, עוד מילדות, והאירוע נתן לי דרייב להפגין מנהיגות וביטחון לחיילים שלי. המנטרה הזו הנחתה אותי לאורך כל השירות הצבאי שלי".

העיטור ואני

"בתום מלחמת יום הכיפורים, כשהוחלט להסב את הצל"שים לעיטורים, היה נראה לי קצת תמוה ומשונה שמתחילים להבחין בין מעשי הגבורה השונים. בשבילי זה היה בסך הכל תואר קטן שהצמדו לי לפני השם, ולא ייחסתי לו בהתחלה משמעות רבה. אולם, אחרי שנפגשתי עם 12 גיבורי ישראל ממלחמת השחרור הרגשתי סוג של עול על הכתפיים, מעין חשיבות, משום שהייתי החייל הראשון שקיבל את עיטור הגבורה אחריהם. פתאום הרגשתי שייכות למשפחה המיוחדת הזו, משפחת גיבורי מלחמת העצמאות".

בחזרה לזירה

"בשנת 82' חזרתי למשטרת קלקיליה עם אשתי והילדים כדי לראות שוב מה באמת קרה שם, אבל כלום לא נשאר מהמקום. החקלאים הירדנים פינו את כל הריסות הבניין, חסמו את תעלות הקשר ונטעו פרס על המוצב שעליו הסתערתי. "באותה מפינות המוצב הם נטעו עץ דקל, לזכרם של תשעת החיילים שנהרגו במקום. בעצם, אני אחראי לדקל הזה, והצצלמתי כשהעץ ברקע. זו הייתה חוויה מעניינת".